

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo gospodarstva
i održivog razvoja

Kurikulum trening modula: Ocjena prihvatljivosti za ekološku mrežu – kvalitetne analize i studije

ZaVita d.o.o.
Ljubljana | Slovenija
www.zavita.si

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo gospodarstva
i održivog razvoja

Naziv:

Kurikulum trening modula: Ocjena prihvatljivosti za ekološku mrežu – kvalitetne analize i studije

Izradili:

Natalija Čengić Zglavnik, mag.ing.geod. et geoinf., MINGOR – Uprava za zaštitu prirode

Ivana Ilijaš, dipl. ing. agr., MINGOR – Zavod za zaštitu okoliša i prirode

mr.sc. Konrad Kiš, mag. ing. silv., DVOKUT-ECRO d.o.o.

Aleksandra Krajnc, mag.geograf., ZaVita d.o.o.

dr.sc. Marija Sabolić, mag. oecol. et prot. nat., MINGOR – Zavod za zaštitu okoliša i prirode

Tajana Uzelac Obradović, mag. biol., DVOKUT-ECRO d.o.o.

Način citiranja:

MINGOR (2021): Ocjena prihvatljivosti za ekološku mrežu – kvalitetne analize i studije - Kurikulum trening modula

Fotografija na naslovnici:

Dolina Neretve; autor fotografije Ivan Juratek, DVOKUT-ECRO d.o.o.

Mjesto i datum izrade:

Zagreb, 21. prosinac 2021.

Sadržaj:

Uvod	2
Tema 1. Uvod u trening	4
Tema 2. Zakonodavni okvir	5
Tema 3. Kvalitetne analize – preporuke	7
Tema 4. Primjena dobre prakse metodologije istraživanja za ciljne vrste i stanišne tipove i ocjene utjecaja	9

Uvod

Ovaj modul se odnosi na dopunu znanja, usavršavanje vještina vezanih uz obradu i analizu podataka te interpretaciju dostupnih podataka i dokumenata, a vezano za izradu kvalitetnih analiza i studija ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu. Modul adresira sve razine postupka ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu (prethodna ocjena prihvatljivosti, glavna ocjena prihvatljivosti, utvrđivanje prevladavajućeg javnog interesa i odobravanje zahvata uz kompenzacijske uvjete) te na ocjenu prihvatljivosti zahvata, planova, programa i strategija. Modul se bavi nadograđivanjem znanja i vještina djelatnika ovlaštenika i stručnjaka za pojedine taksonomske skupine i staništa potrebnih za kvalitetnu i stručnu izradu analiza i studija ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu. Sve navedeno doprinosi kvalitetnijim i sveobuhvatnijim analizama i studijama koje se predaju u službene postupke pri nadležnim tijelima.

Predmetni kurikulum je razvijen u sklopu usluge edukacije dionika za upravljanje ekološkom mrežom u sklopu OPKK projekta "Razvoj okvira za upravljanje ekološkom mrežom Natura 2000", koju provodi konzultant DVOKUT-ECRO d.o.o. i ZaVita d.o.o. Kurikulum je razvijen u suradnji s predstavnicima Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja (Uprava za zaštitu prirode, Zavod za zaštitu okoliša i prirode).

Ovaj modul će dati tumačenje i način primjene važećih zakonskih propisa, kao i nacionalnih i europskih smjernica te presuda europskog suda; dati pregled preporuka za izradu kvalitetnih analiza i studija, kao i osvrt na pojedine alate i informacije koji se mogu koristiti tijekom njihove izrade te osvrt na primjenu dobre prakse vezano uz metodologiju istraživanja za vrste i staništa i ocjenu utjecaja.

Kurikulum trening modula: Ocjena prihvatljivosti za ekološku mrežu – kvalitetne analize i studije

Trening modul: Ocjena prihvatljivosti za ekološku mrežu – kvalitetne analize i studije

Trajanje treninga	Dva (2) dana
Ciljna skupina	Ciljna skupina predmetnog trening modula su: – zaposlenici ovlaštenika – pravnih osoba s važećim ovlaštenjem za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša i prirode sukladno odredbama važećeg Zakona o zaštiti okoliša koji izrađuju analize utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže i studije prihvatljivosti za ekološku mrežu; – stručnjaci za pojedine taksonomske skupine i staništa koji provode istraživanja za potrebe izrade analize utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže i studija prihvatljivosti za ekološku mrežu.
Ciljevi učenja	Polaznici razumiju važnost uspješne primjene propisa vezanih uz ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu te po završetku treninga imaju nadograđene vještine za navedeno. Polaznici razumiju važnost uspješne primjene nacionalnih i EU smjernica te po završetku treninga imaju nadograđene vještine za navedeno.
Očekivani ishodi učenja	Po uspješnom završetku treninga polaznici će: – moći učinkovito primijeniti postojeće propise te nacionalne i europske OPEM smjernice te presude europskog suda; – moći učinkovito koristiti dostupne alate (ISZP) i druge postojeće podatke; – znati učinkovito pripremiti konciznu, usmjerenu, preciznu analizu (sadržajno i stručno); – znati prepoznati potrebu angažiranja dodatnih relevantnih stručnjaka; – znati prepoznati potrebu za dodatnom komunikacijom sa stručnim tijelom (Ministarstvom gospodarstva i održivog razvoja - MINGOR); – moći učinkovito primijeniti dobre prakse metodologije istraživanja i ocjene utjecaja.
Sadržaj treninga	Trening se sastoji od četiri (4) cjeline koji sadržajno doprinose navedenim ciljevima i ishodima učenja: 1. Uvod u trening 2. Zakonodavni okvir 3. Kvalitetne analize – preporuke 4. Primjena dobre prakse metodologije istraživanja za vrste i staništa i ocjene utjecaja

Kurikulum trening modula: Ocjena prihvatljivosti za ekološku mrežu – kvalitetne analize i studije

1.	Tema 1. Uvod u trening		
Ciljevi učenja	Polaznici su uvedeni u važnost i sadržaj treninga. Očekivanja sudionika su prikupljena. Sudionici su motivirani na aktivno sudjelovanje.		
Ishodi učenja	Po završetku ove teme polaznici će: - razumjeti kontekst, ciljeve i format treninga; - razumjeti svrhu treninga.		
R.br.	Sadržaj	Metode poučavanja	Vrijeme trajanja
1.1	Uvod u sadržaj treninga i planirane metode poučavanja	Predavanje/ prezentacija	60'
	- Upoznavanje sa sadržajem treninga i metodama učenja. - Upoznavanje s očekivanim ishodima učenja. - Upoznavanje sudionika treninga te njihovih očekivanja. - Upoznavanje s važnosti kontinuiranog učenja o postupcima ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu.		

Kurikulum trening modula: Ocjena prihvatljivosti za ekološku mrežu – kvalitetne analize i studije

2.	Tema 2. Zakonodavni okvir		
Ciljevi učenja	Polaznici imaju razvijene dodatne vještine vezane uz uspješnu primjenu propisa vezanih uz ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu (dalje u tekstu OPEM). Polaznici imaju dodatne vještine vezane uz uspješnu primjenu nacionalnih i EU smjernica.		
Ishodi učenja	Po završetku ove teme polaznici će: - imati dodatne vještine vezane uz poznavanje i primjenu zakonodavnog okvira vezanog uz OPEM; - biti bolje upoznati s relevantnim nacionalnim i europskim OPEM smjernicama te presudama europskog suda; - razviti dodatne vještine u prepoznavanju kumulativnih utjecaja, definiranju primjerenih mjera ublažavanja utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja EM te definiranju primjerenog programa praćenja stanja i izvješćivanja; - razviti dodatne vještine vezane uz razlikovanje mjera ublažavanja i kompenzacijskih uvjeta.		
R.br.	Sadržaj	Metode poučavanja	Vrijeme trajanja
2.1	Pregled zakonodavnog okvira	Predavanje/ prezentacija	45'
	- Upoznavanje s relevantnim zakonodavnim okvirom (prethodna ocjena, glavna ocjena, utvrđivanje prevladavajućeg javnog interesa s kompenzacijskim uvjetima).		
2.2	Pregled nacionalnih i europskih smjernica te presuda europskog suda		
	- Upoznavanje s nacionalnim i europskim smjernicama te presudama europskog suda (s posebnim osvrtom na mjere ublažavanja, pojedinačne i kumulativne utjecaje, program praćenja stanja i izvješćivanja, kompenzacijske uvjete)	Predavanje/ prezentacija	60'

Kurikulum trening modula: Ocjena prihvatljivosti za ekološku mrežu – kvalitetne analize i studije

	- Primjeri dobre i loše prakse (mjere ublažavanja vs. kompenzacijski uvjeti, primjereno sagledavanje kumulativnih utjecaja i dr.)	studije slučaja + moderirana diskusija	75'
	- Primjeri sudionika	studije slučaja + moderirana diskusija	75'

Preporučena literatura:

- OPEM priručnik <http://www.hoop.hr/sites/default/files/uploads/publications/2017-12/PRIRUCNIK%20ZA%20OPEM.pdf> Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18, 14/19, 127/19)
- Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13, 78/15, 12/18, 118/18)
- Article 6 of the Habitats Directive, Rulings of the European Court of Justice (2014)
https://ec.europa.eu/environment/nature/info/pubs/docs/others/ECJ_rulings%20Art_%206%20-%20Final%20Sept%202014-2.pdf
- COMMISSION NOTICE, Assessment of plans and projects in relation to Natura 2000 sites – Methodological guidance on the provisions of Article 6(3) and (4) of the Habitats Directive 92/43/EEC (2021/C 437/01)
- <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2021:437:FULL&from=EN>
- Direktiva o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore (Council Directive 92/43/EEC)
- Direktiva o očuvanju divljih ptica (Council Directive 79/409/EEC; 2009/147/EC)

Kurikulum trening modula: Ocjena prihvatljivosti za ekološku mrežu – kvalitetne analize i studije

3.	Tema 3. Kvalitetne analize – preporuke		
Ciljevi učenja	Polaznici su razvili dodatne vještine vezane uz definiranje sadržaja, provedbu analize utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja EM korištenjem dostupnih alata, podataka, dodatnih stručnjaka i konzultacija sa stručnim tijelom.		
Ishodi učenja	Po završetku ove teme polaznici će: - znati pripremiti konciznu, usmjerenu, preciznu analizu (sadržajno i stručno); - učinkovito koristiti dostupne alate (informacijski sustav zaštite prirode - ISZP) i druge postojeće podatke; - znati prepoznati potrebu angažiranja dodatnih relevantnih stručnjaka; - znati prepoznati potrebu za dodatnom komunikacijom sa stručnim tijelom (MINGOR).		
R.br.	Sadržaj	Metode poučavanja	Vrijeme trajanja
3.1	Definiranje sadržaja u odnosu na vrstu zahvata i moguće utjecaje	Predavanje/ prezentacija	45'
	- Definiranje utjecaja zahvata ovisno o dosegu njegova djelovanja - Definiranje sadržaja stručnih analiza utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže ovisno o definiranom utjecaju/dosegu djelovanja		
3.2	Korištenje dostupnih alata (informacijski sustav zaštite prirode-ISZP) i drugih postojećih dostupnih podataka (stručno mišljenje u postupku, podaci dobiveni od MINGOR/javnih ustanova (JU)/ nevladinih udruga (NVO), znanstveni radovi)	Demonstracija i prezentacija	45'
	- Korištenje ISZP (Bioportal) za potrebe analize utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže (EM) - Korištenje stručnog mišljenja u postupku definiranja sadržaja analize utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja EM		

Kurikulum trening modula: Ocjena prihvatljivosti za ekološku mrežu – kvalitetne analize i studije

	- Korištenje ostalih dostupnih podataka za potrebe analize utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja EM		
3.3	Prepoznavanje potrebe angažiranja dodatnih relevantnih stručnjaka i mogućih konzultacija sa stručnim tijelom	Prezentacija/ moderirana diskusija	45'
	- Kada konzultirati dodatne stručnjake prilikom analize utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja EM - Kada konzultirati stručno tijelo prilikom pripreme analize utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja EM		
3.4	Primjeri (definiranje utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja EM, definiranje sadržaja analize utjecaja, korištenje dostupnih alata, stručnog mišljenja u postupku i dr).	Rad u grupama na primjerima	
<i>Preporučena literatura:</i> – Službena Internet stranica ISZP-a: www.biportal.hr – Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18, 14/19, 127/19) – Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13, 78/15, 12/18, 118/18) – Direktiva o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore (Council Directive 92/43/EEC) – Direktiva o očuvanju divljih ptica (Council Directive 79/409/EEC; 2009/147/EC) – COMMISSION NOTICE, Assessment of plans and projects in relation to Natura 2000 sites – Methodological guidance on the provisions of Article 6(3) and (4) of the Habitats Directive 92/43/EEC (2021/C 437/01) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2021:437:FULL&from=EN – OPEM priručnik http://www.haop.hr/sites/default/files/uploads/publications/2017-12/PRIRUCNIK%20ZA%20OPEM.pdf			

Kurikulum trening modula: Ocjena prihvatljivosti za ekološku mrežu – kvalitetne analize i studije

4.	Tema 4. Primjena dobre prakse metodologije istraživanja za ciljne vrste i stanišne tipove i ocjene utjecaja		
Ciljevi učenja	Polaznici imaju razvijeno dodatno znanje vezano uz dostupnu literaturu/preporuke/smjernice koji se odnose na dobru praksu metodologije istraživanja, analize utjecaja, definiranje primjerenih mjera ublažavanja te praćenja stanja za ciljne vrste i stanišne tipove, a vezano uz pojedine tipove zahvata.		
Ishodi učenja	Po završetku ove teme polaznici će: - znati lakše pronaći relevantnu dostupnu literaturu/preporuke/smjernice koji se odnose na dobru praksu metodologije istraživanja, analize utjecaja, definiranje primjerenih mjera ublažavanja te praćenja stanja za ciljne vrste i stanišne tipove, a vezano uz pojedine tipove zahvata; - razviti dodatne vještine korištenja dobre prakse metodologije istraživanja, analize utjecaja, definiranje primjerenih mjera ublažavanja te praćenja stanja za ciljne vrste i stanišne tipove, a vezano uz pojedine tipove zahvata.		
R.br.	Sadržaj	Metode poučavanja	Vrijeme trajanja
4.1	Smjernice za istraživanje ciljnih vrsta i stanišnih tipova (na nacionalnoj i EU razini)	Predavanje/ Presentacija	60'
	- Pregled literature/preporuka/smjernica za postavljanje metodologije istraživanja za pojedine skupine ciljnih vrsta te stanišne tipove.		
4.2	Smjernice za ocjenu utjecaja pojedinih tipova zahvata (na nacionalnoj i EU razini)	Predavanje/ prezentacija	30'
	- Pregled literature/preporuka/smjernica za analizu utjecaja pojedinih tipova zahvata.		
4.3	Primjeri sudionika	studije slučaja + moderirana diskusija	30'

Kurikulum trening modula: Ocjena prihvatljivosti za ekološku mrežu – kvalitetne analize i studije

Preporučena literatura:

OPEM priručnik <http://www.haop.hr/sites/default/files/uploads/publications/2017-12/PRIRUCNIK%20ZA%20OPEM.pdf>

Stručne smjernice - Male hidroelektrane <http://www.haop.hr/sites/default/files/uploads/publications/2017-12/STRUCNE%20SMJERNICE%20-%20MALE%20HIDROELEKTRANE.pdf>

Stručne smjernice - Prometna infrastruktura <http://www.haop.hr/sites/default/files/uploads/publications/2017-12/STRUCNE%20SMJERNICE%20-%20PROMETNA%20INFRASTRUKTURA.pdf>

Stručne smjernice - Upravljanje rijekama <http://www.haop.hr/sites/default/files/uploads/publications/2017-12/STRUCNE%20SMJERNICE%20-%20UPRAVLJANJE%20RIJEKAMA.pdf>

Stručni priručnik za procjenu utjecaja zahvata na velike zvjeri <http://www.haop.hr/hr/tematska-podrucja/odrzivo-koristenje-prirodnih-dobara-i-ekoloska-mreza/ekoloska-mreza/ocjena-5>

Nature Scot <https://www.nature.scot/>

UNEP/EUROBATS Agreement on the Conservation of Populations of European Bats <https://www.eurobats.org/>

Smjernice EK https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/guidance_en.htm